

Jaarlijks maakt de Rekenkamer inzichtelijk wat er met haar aanbevelingen is gedaan door de vier provincies. De aanbevelingen die wij twee volledige kalenderjaren geleden deden, zijn hiervoor doorgelicht.

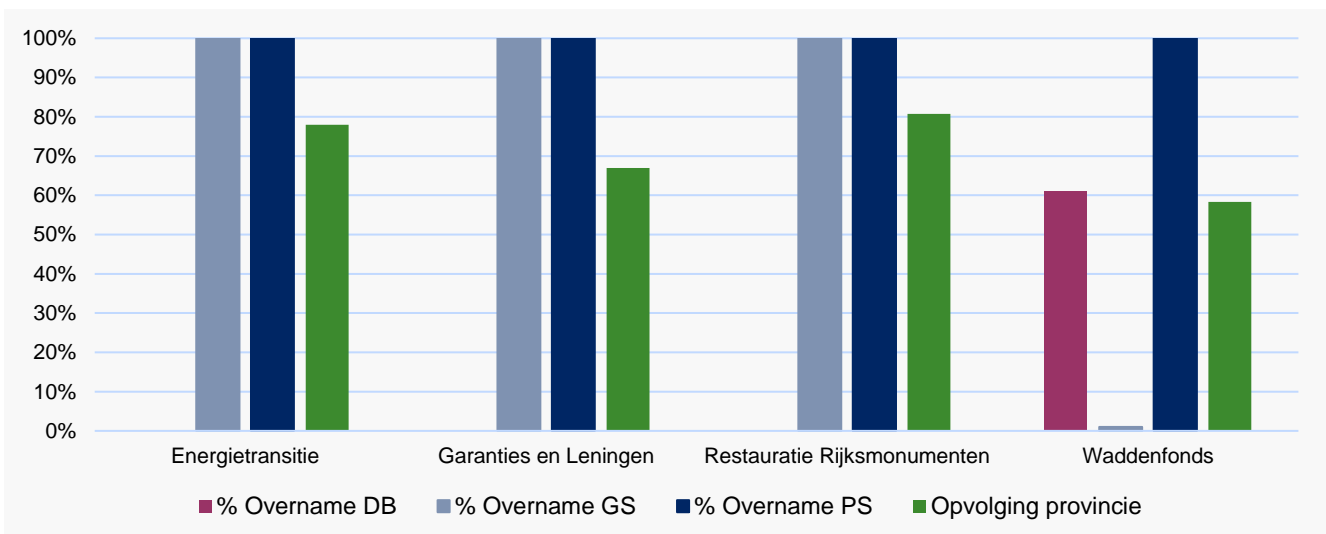
Onderzoeken 2018

- Energietransitie
- Garanties en Leningen
- Restauratie Rijksmonumenten
- Waddenfonds

Hoe worden de aanbevelingen ter besluitvorming voorgelegd aan PS?

In de Statenvoorstellen zijn alle aanbevelingen – soms enigszins geherformuleerd – voorgelegd ter besluitvorming. In Noord-Holland werden de rapporten in 2018 gemiddeld 79 dagen na publicatie behandeld in PS. Dit is ruim 2 weken later dan het Randstedelijk gemiddelde van 63 dagen. Vooral Restauratie Rijksmonumenten is laat behandeld; 119 dagen na publicatie.

Overname en opvolging aanbevelingen per onderzoek

Opvallendheden per onderzoek

Energietransitie. Het rapport bevat 5 aanbevelingen aan PS en 11 aan GS. Qua besluitvorming door PS is hier in de provincies verschillend mee omgegaan. De Noord-Hollandse PS hebben alleen besloten over de aanbevelingen aan PS (in andere provincies is er bijvoorbeeld voor gekozen om kennis te nemen van de GS-aanbevelingen of om de GS-aanbevelingen ter herformuleren tot verzoeken van PS aan GS). Daarnaast is per aangenomen amendement het voornemen vastgesteld om aan het begin van de Statenperiode 2019-2023 uitvoering te geven aan de aanbevelingen door met GS afspraken te maken hoe deze geconcretiseerd kunnen worden. Veel aanbevelingen hadden betrekking op de afstemming van het Energietransitiebeleid tussen de provincies, bijvoorbeeld om dezelfde terminologie te gebruiken. De Rekenkamer heeft daarom de opvolging van deze aanbevelingen voor alle vier de Randstadprovincies gelijk gescoord. In IPO-verband worden verschillende zaken opgepakt, maar deze zijn nog niet volledig doorgevoerd. Er zijn geen interprovinciale afspraken gemaakt over het labelen van middelen voor energietransitie. GS geven aan het amendement te

hebben afgerond door middel van het actieprogramma Klimaat 2020-2023 en door PS actief bij dit programma en de daaronder hangende thematische plannen te betrekken.

Garanties en Leningen. De provincie Noord-Holland heeft een Nota Leningen en Garanties opgesteld, die in oktober 2020 is vastgesteld door PS. In deze nota is een afwegingskader opgenomen en afgesproken op welke wijze PS worden betrokken bij het verstrekken van leningen en garanties. Verbetering is nog mogelijk door meer informatie over de revolverende fondsen op te nemen in de P&C cyclus. In haar wederhoorreactie op dit rapport heeft de provincie aangegeven een overzicht van de lopende revolverende fondsen op te zullen gaan nemen in de P&C cyclus, waarbij per fonds in ieder geval de entiteit, looptijd, omvang, aandeel van de provincie en mate van revolverendheid zullen worden weergegeven.

Restauratie Rijksmonumenten. De provincie heeft aan de meeste aanbevelingen een passend gevolg gegeven. Bij aanbevelingen 2 en 4 geeft de provincie aan dat zij deze aanbevelingen in 2021 zal uitvoeren. Aanbeveling 6, om informatie over de staat van het onderhoud te delen met gemeenten, is nog niet opgevolgd. In haar wederhoorreactie op dit rapport heeft de provincie aangegeven deze informatie alsnog te zullen gaan delen met de gemeenten, waarbij voorwaarden gesteld zullen worden aan het gebruik ervan aangezien de informatie soms tot personen herleidbaar is.

Waddenfonds. In hun bestuurlijke reactie hebben GS aangegeven met de rekenkamers in gesprek te willen gaan over aanbeveling 1. GS hebben geen bestuurlijke reactie gegeven op de andere 7 aanbevelingen. PS hebben wel alle aanbevelingen overgenomen. In het PS-besluit zijn tevens 3 beslispunten toegevoegd die GS voorschrijven hoe de aanbevelingen uitgevoerd dienen te worden en dat de aanbevelingen tot uitdrukking komen in informatievoorziening en statenvoorstellen aan PS. Het Waddenfonds heeft de meer operationele aanbevelingen allemaal uitgevoerd, zo is er een monitorings- en evaluatiesysteem opgezet, is beleid om misbruik tegen te gaan opgesteld en is een organisatiebudget passend bij de taken berekend. De rekenkamers hebben daarnaast aandacht gevraagd voor de niet volledig onafhankelijke besluitvorming over de middelen, maar dit wordt niet als een probleem gezien door de provincie of het AB. Een ander punt van zorg van de rekenkamer is dat er geen aanvullende afspraken over de informatievoorziening aan PS zijn gemaakt. Wel organiseert het Dagelijks Bestuur met ingang van 2020 jaarlijks een informatiemoment waarin o.a. uitwisseling plaatsvindt tussen de Statenleden die zitting hebben in het Algemeen Bestuur en de overige Statenleden.

Hoe monitort de provincie de mate waarin de rekenkamer-aanbevelingen worden opgevolgd?

Elk halfjaar ontvangen GS en PS van het provincie management een 'auditopvolgingslijst'. Hierin wordt over de opvolging van de aanbevelingen van de rekenkamer, de accountant en concerncontrol gerapporteerd; namelijk welke vorderingen het afgelopen halfjaar zijn gemaakt en wanneer afronding verwacht wordt.

Overname en opvolging per aanbeveling

	Overname GS	Overname PS	Opvolging Provincie
Energietransitie			
Aanbevelingen aan PS:			
1. Toekomstige energieprogramma's zullen nog meer een gezamenlijk programma met andere partijen worden dan nu het geval is. Dit heeft gevolgen voor de rol van PS. Daarom geven we PS de volgende aanbevelingen mee:			
a. Geef invulling aan uw kaderstellende rol door ambities te formuleren voor zowel korte als lange termijn, met ruimte voor de inbreng van partners in het totstandkomingsproces van deze ambities.		●	●

b.	Geef ruimte aan partners in het netwerk voor de uitvoering; als gevolg van de dynamiek zijn niet alle opties/mogelijkheden op voorhand te voorspellen.	●	●
c.	Verzeker u, naast de verantwoordingsinformatie die u van GS ontvangt, via procesinformatie dat het proces goed verloopt.	●	●
d.	Pak uw rol als ambassadeur door betrokken te zijn in het gezamenlijke proces.	●	●
10.	Verzoek GS om u over 1 jaar te informeren over de stand van zaken ten aanzien van de aanbevelingen uit dit rapport.	●	●
A.	Aan het begin van de nieuwe Statenperiode 2019-2023 uitvoering te geven aan de aanbevelingen door met GS afspraken te maken hoe deze geconcretiseerd kunnen worden.	●	●
Aanbevelingen aan GS:			
2.	Bepaal de weg richting einddoel en stel tussendoelen op. Dat zorgt ervoor dat de opgave concreet en behapbaar wordt.	●	●
3.	Reken door wat het ingezette instrumentarium oplevert aan energiebesparing, productie van hernieuwbare energie en CO ₂ -reductie en/of betrek expert judgement bij aanvang van het (nieuwe) energietransitie programma.	●	●
4.	Stuur zowel op provinciaal niveau als voor de regio's in de Regionale Energiestrategieën aan op:		
a.	het zoveel mogelijk hanteren van dezelfde terminologie als het gaat om het formuleren van de ambities ten aanzien van energietransitie. Aansluitend bij Europese en landelijke afspraken gaat het om:	●	◐
	<ul style="list-style-type: none"> Opwekking hernieuwbare energie (in PJ en als % van het finale gebruik) Energiebesparing (in PJ en als % van het finale gebruik) CO₂-reductie (in tonnen) 		
b.	het gebruik van vergelijkbare eenheden en referentiejaar in de te formuleren ambities	●	◐
c.	gelijke ijkmomenten in de periode tussen 2020 en 2050, bijvoorbeeld elke 5 jaar	●	◐
d.	pak dit zoveel mogelijk in IPO-verband op	●	●
5.	Maak gebruik van de landelijke Klimaatmonitor voor het in beeld brengen van effecten en voorzie PS daarnaast van informatie waaruit de inzet van de provincie en de resultaten daarvan blijkt.	●	●
6.	Sluit met de indicator CO ₂ -uitstoot zoals opgenomen op waarstaatjeprovincie.nl (en de landelijke klimaatmonitor) aan op de in het BBV opgenomen indicatoren.	●	◐
7.	Stel via het IPO aan BZK voor om twee indicatoren toe te voegen aan de indicatoren die alle provincies gebruiken voor het thema energietransitie, te weten:		
a.	Omvang van finale energiegebruik in TJ en als percentage ten opzichte van het energiegebruik in 1990	●	◐
b.	Omvang van hernieuwbare energie als percentage van het finale energiegebruik		
8.	Maak interprovinciaal afspraken over het labelen van middelen voor energietransitie, zodat inzichtelijk kan worden gemaakt welke financiële impuls provincies geven aan de energietransitie.	●	-
9.	Zet in op een gezamenlijke leeragenda door middel van interprovinciale evaluaties van instrumenten. Zo ontstaat inzicht in de faal- en succesfactoren van provinciale instrumenten voor de energietransitie.	●	◐

Mate waarin overgenomen of opgevolgd:

● volledig

◐ deels

- niet

A amendement

Overname GS
Overname PS
Opvolging Provincie

Garanties en Leningen			
1. Ontwikkel de Uitvoeringsrichtlijn Leningen en garantstellingen door in door PS vastgesteld beleid, bij voorkeur ondersteund met een afwegingskader voor de inzet van verschillende mogelijke financiële instrumenten, zoals garanties en leningen, maar ook revolverende fondsen, deelnemingen en cofinanciering.			
2. Bepaal wanneer en op welke wijze PS dienen te worden betrokken bij het verstrekken van nieuwe garanties en leningen en laat dit opnemen in het door PS vast te stellen beleid ter uitwerking van aanbeveling 1.			
3. Vraag GS een integraal overzicht van de lopende revolverende fondsen op te nemen in de eigen p&c cyclus van de provincie, waarbij per fonds in ieder geval is weergegeven; de entiteit, looptijd, omvang, aandeel van de provincie en mate van revolverendheid. Idealiter wordt tevens inzicht gegeven in de mate waarin met de fondsen de beoogde doelen worden gerealiseerd.			

Mate waarin overgenomen of opgevolgd: ● volledig ◐ deels - niet A amendement

Overname GS
Overname PS
Opvolging Provincie

Restauratie Rijksmonumenten			
1. Vraag GS om de bruikbaarheid van de provinciale Monumentenmonitor verder te verbeteren op de geconstateerde kanttekeningen, zodat inzicht kan worden gekregen in de ontwikkeling van de restauratieopgave.			
2. Vraag GS om periodiek (bijvoorbeeld eens in de vier jaar) de kosten van de restauratieopgave voor u inzichtelijk te maken en aan te geven welk deel voor rekening van de provincie komt.			
3. Vraag GS om de opzet van de subsidieregeling aan te scherpen, zodat aan eigenaren van rijksmonumenten alleen subsidie voor restauratie wordt verstrekt.			
4. Vraag GS om de bouwkundige staat van de rijksmonumenten te betrekken bij het rangschikken van de subsidieaanvragen.			
5. Vraag GS om beter na te gaan of de beoogde resultaten van de subsidieregeling zijn behaald, bijvoorbeeld door restauraties van rijksmonumenten steekproefsgewijs in het veld te controleren.			
6. Vraag GS om de gegevens over de bouwkundige staat van rijksmonumenten, binnen de kaders van wet- en regelgeving, beschikbaar te stellen aan de gemeenten waarin de rijksmonumenten gelegen zijn, ten behoeve van het toezien op de instandhoudingsplicht.			
7. Vraag GS om na te gaan op welke punten uit de vergelijking met de andere Randstadprovincies geleerd kan worden.			

Mate waarin overgenomen of opgevolgd: ● volledig ◐ deels - niet A amendement

	Overname DB	Overname GS	Overname PS	Opvolging Provincie
Waddenfonds				
1. Start op korte termijn een discussie over de gewenste onafhankelijke besluitvorming over de Waddenfondsmiddelen. Dit kan bijvoorbeeld binnen het huidige model van verlengd provinciaal bestuur door de Kwaliteitscommissie een bindend advies te laten uitbrengen over subsidieaanvragen die betrekking hebben op majeure projecten, waarvan AB en DB alleen met zwaarwegende argumenten mogen afwijken. Ook denkbaar is dat de huidige bestuurlijke constructie ter discussie wordt gesteld. Onderzocht kan dan worden hoe het Waddenfonds op een andere manier dan de huidige gemeenschappelijke regeling vorm gegeven kan worden. Hierbij is onder meer te denken aan een stichting of een provinciale verordening die het mogelijk maakt om externe onafhankelijke bestuurders te benoemen.	-	-	●	◐
2. Stel als kader voor het Waddenfonds dat op de inhoud van voortgangsrapportages van subsidieontvangers moet worden gereageerd. Voorts is het wenselijk dat vertegenwoordigers van het Waddenfonds frequent in contact treden met de subsidieontvangers en de gesubsidieerde projecten bezoeken. In beide gevallen dienen gemaakte afspraken te worden vastgelegd en gearhiveerd, zodat daar later op kan worden teruggekomen.	●	-	●	●
3. Neem het besluit dat voor 1 mei 2018 er een monitoring- en evaluatiesysteem moet zijn vastgesteld, dat inzicht geeft in de mate waarin gesubsidieerde projecten (zowel majeure als thematische projecten) bijdragen aan de Waddenfondsdoelen. Het ligt dan voor de hand dat AB en DB van het Waddenfonds de opdracht aan de Waddenacademie verstrekken om zo'n monitoring- en evaluatiesysteem te ontwikkelen en te onderhouden. In de subsidieafspraken dient dit te worden opgenomen.	●	-	●	●
4. Neem het besluit dat subsidieaanvragen die bijdragen aan de Waddenfondsdoelen op gelijke wijze dienen te worden behandeld. Het verschil in beoordelingsregime tussen de zogenoemde majeure projecten uit het Investeringskader van de provincies en de aanvragen van thematische projecten van derden en gemeenten dient te verdwijnen.	-	-	●	-
5. Heroverweeg eerdere besluitvorming over de organisatiekosten naar rato van het Waddenfondsbudget (in casu de 5%-norm). Ga bij de aankomende besluitvorming over de organisatiekosten van het Waddenfonds uit van de benodigde taken en de hierbij behorende werkzaamheden. Bepaal vervolgens welke competenties nodig zijn om deze taken op een goede wijze uit te voeren. Het is dus niet wenselijk om vooraf de organisatiekosten te maximeren op een bepaald percentage, maar om een taken-middelen discussie leidend te laten zijn in het streven om het Waddenfonds toe te rusten voor een doelmatige uitvoering van haar verantwoordelijkheden.	●	-	●	●
6. Volg de (onder)uitputting van de Waddenfondsmiddelen en start uiterlijk in 2024 interprovinciaal overleg over de periode na 2026. In dat overleg dient rekening te worden gehouden met een structurele onderuitputting van het Waddenfonds en met de investeringsbehoefte van het gebied. Entameer daarover tijdig overleg met de betrokken minister(s).	●	-	●	◐

<p>7. Laat vastleggen op welke momenten de Staten inhoudelijk worden geïnformeerd over de voortgang van projecten (output) en de realisatie van de Waddenfondsdoelen (outcome). Dit laatste kan bijvoorbeeld door te bepalen dat vanaf 1 januari 2019 inhoudelijke tussentijdse evaluaties van de bijdrage van gesubsidieerde projecten aan de Waddenfondsdoelen zullen plaatsvinden. Stel de Staten op de hoogte van samenvattingen en overzichten van deze inhoudelijke evaluaties.</p>	-	-	●	-
<p>8. Voorts geeft het rekenkameronderzoek aanleiding tot de volgende verbeterpunten:</p>				
<p>a. Zorg ervoor dat uiterlijk 1 maart 2018 het sanctiebeleid voor misbruik en oneigenlijk gebruik van subsidie is vastgesteld.</p>	●	-	●	●
<p>b. Laat in de Jaarverslagen voor zowel de geweigerde subsidieaanvragen als voor projecten die niet tot uitvoering komen aangeven, wat de reden van afwijzing was en welk (type) projecten het betreft, zodat dit inzicht kan bijdragen aan betere subsidieverzoeken.</p>	●	-	●	-
<p>c. Indien de Staten een motie aannemen over het functioneren van het Waddenfonds die ook de beide andere provincie betreft, adresseer in die motie dan ook expliciet het AB van het Waddenfonds.</p>	n.v.t.	-	●	n.v.t.
<p>TOEGEVOEGD AAN STATENVOORSTEL: T.a.v. de aanbevelingen 1, 6 en 7 Gedeputeerde Staten opdracht te geven hierover een discussie te starten en in afstemming met het Waddenfondsbestuur te komen met voorstellen dienaangaande richting Provinciale Staten.</p>			●	■
<p>TOEGEVOEGD AAN STATENVOORSTEL: T.a.v. de aanbevelingen 2, 3, 4, 5 en 8a en 8b, het AB van het Waddenfonds te verzoeken om te bevorderen dat uitvoering wordt gegeven aan deze aanbevelingen en Provinciale Staten van de Waddenprovincies hierover te informeren.</p>			●	-
<p>TOEGEVOEGD AAN STATENVOORSTEL: Het college van Gedeputeerde Staten te verzoeken de aanbevelingen te betrekken bij de verdere uitvoering van de provinciale taken aangaande het Waddenfonds en de aanbevelingen tot uitdrukking te laten komen bij de informatievoorziening aan Provinciale Staten en in statenvoorstellen aangaande het Waddenfonds.</p>			●	-

Mate waarin overgenomen of opgevolgd:

● volledig

◐ deels

- niet

A amendement

Tot slot:

Aan deze opvolgingsrapportage ligt een beknopte analyse ten grondslag. De analyse is gebaseerd op uitsluitend schriftelijke bronnen die door de provincie desgevraagd zijn aangeleverd. Een eventueel toekomstig doorwerkingsonderzoek zal een intensievere aanpak kennen, waardoor mogelijk nieuwe, aanvullende constatering gedaan kunnen worden.

Reactie Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Randstedelijke Rekenkamer
Mevrouw Mw. dr. ir. A. Hoenderdos-Metselaar MBA
Teleportboulevard 110
1043 EJ Amsterdam

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

E.L.M. Efferink

AD/CC

Telefoonnummer +31235143132

efferinke@noord-holland.nl

1 | 2

Verzenddatum

Betreft: Opvolging aanbevelingen 2018

Geachte mevrouw Hoenderdos-Metselaar,

U heeft ons op 24 februari 2020 uw conceptrapport gestuurd over de opvolging de door u in 2018 gepubliceerde onderzoeken. Het gaat om de volgende onderzoeken: Waddenfonds, Restauratie van Rijksmonumenten, Leningen en Garanties en Energietransitie.

U stelt ons in de gelegenheid om tekstuele en/of inhoudelijke opmerkingen bij dit rapport te plaatsen. Daar maken wij graag gebruik van.

Waddenfonds

Wij hebben uw concepteindrapport gelezen over de opvolging van de aanbevelingen inzake het Waddenfonds. U spreekt hierin als punt van zorg uit dat er geen aanvullende afspraken over de informatievoorziening aan PS zijn gemaakt. Wij kunnen u melden dat het Dagelijks Bestuur van het Waddenfonds met ingang van dit jaar elk jaar een informatiemoment gaat organiseren. Onlangs is een eerste bijeenkomst geweest en daarin werd de uitgevoerde evaluatie van het Waddenfonds nader toegelicht. Belangrijke reden voor dergelijke bijeenkomsten is een actieve uitwisseling van vragen en informatie tussen leden van onze Provinciale Staten en de Noord-Hollandse leden van het Algemeen Bestuur Waddenfonds. Wij ondersteunen dit initiatief van harte.

Restauratie van Rijksmonumenten

U merkt op dat wij de aanbeveling om informatie over de staat van het onderhoud te delen met gemeenten niet hebben opgevolgd. Wij zullen dat alsnog doen. Wij zullen de bedoelde informatie delen met de gemeenten. Wij zullen daarbij voorwaarden stellen aan het gebruik ervan, aangezien deze informatie soms herleidbaar is tot personen (AVG).

Kenmerk

1519398/1596701

Uw kenmerk

2021/AH/028

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL0010.03.124.B.08

Leningen en Garanties

Uw beschrijving van de stand van zaken is juist. U doet daarbij de impliciete aanbeveling om meer informatie over de revolverende fondsen op te nemen in de P&C cyclus. Deze aanbeveling nemen wij over. Wij zullen een overzicht van de lopende revolverende fondsen opnemen in de P&C cyclus van de provincie. Per fonds zullen in ieder geval worden weergegeven: de entiteit, looptijd, omvang, aandeel van de provincie en mate van revolverendheid.

Energietransitie

Over dit onderzoek merkt u onder meer het volgende op: “De provincie geeft aan het amendement (ref: A9 4-2-2019 van CDA e.a.) te hebben afgerond door middel van het informeren van PS via de audit opvolgingslijst van maart 2020. De Rekenkamer merkt op dat hiermee geen afspraken met GS zijn gemaakt om de aanbevelingen te concretiseren.”

Wij constateren dat hier de besluiten 2 en 3 van het amendement door elkaar zijn gehaald:

2. Aan het begin van de nieuwe Statenperiode 2019-2023 uitvoering te geven aan de aanbevelingen door met GS afspraken te maken hoe deze geconcretiseerd kunnen worden.
3. GS te verzoeken om PS over 1 jaar te informeren over de stand van zaken ten aanzien van de aanbevelingen uit dit rapport.

Dit laatste besluit zien wij als afgerond, omdat PS hierover zijn geïnformeerd via de auditopvolgingslijst. Aan het tweede besluit hebben wij invulling gegeven via het actieprogramma Klimaat 2020-2023. Dat programma hebben wij opgesteld naar aanleiding van het nieuwe coalitieprogramma. In dit actieprogramma is rekening gehouden met uw aanbevelingen. Het laatste hoofdstuk is bijvoorbeeld gewijd aan ‘monitoring’. Onder dit actieprogramma hangen verschillende thematische plannen, zoals bijvoorbeeld de RESsen, waar verschillende ambities in samenspraak met de directe stakeholders worden uitgewerkt. Wij betrekken PS actief bij dit programma en de thematische plannen, conform uw aanbevelingen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

voorzitter

Reactie Waddenfonds

Ruiterskwartier 121A
8911 BS Leeuwarden
T (058) 233 90 20
info@waddenfonds.nl
www.waddenfonds.nl

Randstedelijke Rekenkamer
T.a.v. mevrouw A. Hoenderdos
Teleportboulevard 110
1043 EJ AMSTERDAM

Leeuwarden, 9 maart 2021

Ons kenmerk: 01856827

Betreft: reactie DB Waddenfonds aanbevelingen onderzoeken Randstedelijke Rekenkamer 2018

Geachte leden van de Randstedelijke Rekenkamer,

Op 5 maart ontvingen wij uw concept eindrapportage "opvolging aanbevelingen onderzoeken 2018." In deze rapportage wordt ook ingegaan op het onderzoek naar het Waddenfonds. U geeft de gelegenheid om op deze rapportage te reageren.

U spreekt hierin als punt van zorg uit dat er geen aanvullende afspraken over de informatievoorziening aan Provinciale Staten zijn gemaakt.

Wij kunnen u melden dat wij met ingang van 2020 elk jaar een informatiemoment organiseren. Onlangs is een bijeenkomst geweest voor de Statenleden van Noord-Holland en daarin werd de uitgevoerde evaluatie van het Waddenfonds nader toegelicht. Belangrijke reden voor dergelijke bijeenkomsten is een actieve uitwisseling van vragen en informatie tussen leden van de drie Provinciale Staten en leden van het algemeen bestuur Waddenfonds.

Namens het dagelijks bestuur van het Waddenfonds,

C.J. Loggen
Voorzitter

G.W. Huisman
Secretaris – directeur

| Nawoord Rekenkamer |

Zowel provincie Noord-Holland als het Waddenfonds hebben een reactie gegeven op onze rapportage *Opvolging aanbevelingen 2021*. Uit beide reacties blijkt een constructieve houding en de Rekenkamer is blij met de toezeggingen van GS om ook aanbevelingen die nog zijn blijven liggen, op te gaan pakken.

We hebben de rapportage aangepast naar aanleiding van de reacties.

De provincie en het Waddenfonds hebben ons erop geattendeerd dat er sinds 2020 jaarlijks een informatiemoment wordt georganiseerd ter bevordering van de uitwisseling tussen de Statenleden die zitting hebben in het Algemeen Bestuur Waddenfonds en de andere Statenleden. Deze informatie hebben we toegevoegd in de alinea *Waddenfonds* in de rapportage.

Over de onderzoeken *Restauratie van Rijksmonumenten* en *Garanties en Leningen* geven GS aan een aanbeveling alsnog op te gaan volgen. Ook deze informatie hebben we toegevoegd.

In haar reactie hebben GS aangegeven hoe invulling is gegeven aan het amendement (in de reactie aangeduid als besluit 2) dat destijds is ingediend naar aanleiding van ons onderzoek *Energietransitie*, namelijk door middel van het actieprogramma Klimaat 2020-2023 en door PS actief bij dit programma en de daaronder hangende thematische plannen te betrekken. We hebben dit aangepast in de tekst en de tabel. De beoordeling van aanbeveling 10 (in de reactie aangeduid als besluit 3) is niet gewijzigd naar aanleiding van de reactie omdat we deze al als opgevolgd beoordeeld hadden.

| Colofon |

Randstedelijke Rekenkamer

Teleportboulevard 110

1043 EJ Amsterdam

020 – 58 18 585

info@randstedelijke-rekenkamer.nl

www.randstedelijke-rekenkamer.nl

Volg ons op twitter via: [@rekenrandstad](https://twitter.com/rekenrandstad)